

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка
Кафедра спортивних ігор та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
М.Б. Боднар
21.08.2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПОРТИВНІ ІГРИ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*
галузь знань - *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність - *014 Середня освіта (Фізична культура)*
освітньо-професійна програма - *Середня освіта (Фізична культура)*

Голуб В.А., Довгаль В.І. Спортивні ігри з методикою викладання: робоча програма для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура). В.А. Голуб, В.І. Довгаль - Кременець, 2020. - 17с.

Розробники:

Голуб В.А. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри спортивних ігор та туризму

Довгаль В.І. – старший викладач кафедри спортивних ігор та туризму

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спортивних ігор та туризму

Протокол № 1 від 31 серпня 2020р.

Завідувач кафедри В.А. Голуб

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 12	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна			
	014 Середня освіта (Фізична культура)				
Модулів – 4	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)	Рік підготовки:			
Змістових модулів – 2		1-3-й			
Індивідуальне науково-дослідне завдання : реферат		Семестр			
		2-5 -й			
Загальна кількість годин-360		Лекції	Практичні, семінарські	Лекції	Практичні, семінарські
	10	166	8	44	
Тижневих годин для денної форми навчання аудиторних: 4-2-2-3 год.;	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота			
		184 год. / 308 год.			
		Вид контролю: Екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 %; 60 %;

для заочної форми навчання – 15%; 85%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Озброїти студентів факультету теоретичними знаннями та практичними навичками, необхідними для науково обґрунтованого здійснення учбового та тренувального процесу, змагальної та спортивно-прикладної діяльності у фізичному вихованні, спорті та масовій фізичній культурі.

Курс передбачає вивчення студентами теорії та методики викладання спортивних ігор, оволодіння технікою, тактикою та правилами основних видів спортивних ігор, придбання необхідних знань, вмінь та навиків для самостійної роботи, організацію змагань та підготовку команди до участі в них.

Завдання: Ознайомити з основними відомостями про історію розвитку деяких спортивних ігор, засвоїти основні знання та вміння з техніки і тактики виконання основних прийомів у видах спортивних ігор, що вивчаються, методику їх навчання; засвоїти правила організації та проведення змагань.

Вивчення курсу «Спортивні ігри з методикою викладання» спрямоване на формування у студентів наступних професійних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку, основ гігієни праці;

ЗК 5. Здатність спілкуватися (першою) рідною мовою, правильно і логічно будувати своє усне й писемне мовлення;

ЗК 6. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;

ЗК 7. Здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації;

ЗК 8. Здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК 9. Здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 10. Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;

ЗК 12. Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної;

Програмні результати навчання (ПРН):

ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.

ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

ФК 4. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

ФК 5. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ФК 6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології,

біохімії, біомеханіки.

ФК 7. Здатність оволодівати базовими і новими видами фізкультурної діяльності.

ФК 8. Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

ФК 9. Здатність здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей.

ФК 10. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

ФК 11. Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.

ФК 12. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність.

ФК 13. Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибрати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

ФК 15. Здатність до організаційної роботи у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді (зі спортивного туризму й орієнтування), літніх дитячих оздоровчих таборам.

3. Програма навчальної дисципліни.

ПРН 1. Демонструє концептуальні наукові та практичні знання з фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРН 4. Здійснювати ретроспективний аналіз, критичне осмислення законів і принципів розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

ПРН 6. Знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу з фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти, організовувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання.

ПРН 8. Знає біологічні, соціальні, психологічні, духовні чинники, що обумовлюють значущість професії фахівця в галузі фізичного виховання.

ПРН 10. Спроможний розвивати педагогічну думку, методи педагогічного контролю і контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології.

ПРН 11. Володіє руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; вдосконалює руховий арсенал шляхом формування рухових умінь і навичок в інших видах спорту.

ПРН 12. Вміє розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.

ПРН 13. Вміє визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення занять з фізичної культури та спорту.

ПРН 18. Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях);

ПРН 22. Здатний організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурного та економічного контексту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Рухливі ігри												
Змістовий модуль 1. Теоретичний блок												
Тема 1. Основи теорії гри. Основні поняття гри та ігрової діяльності. Класифікація рухливих ігор і забав. Значення рухливих ігор та забав.		4				2		2				4
Змістовий модуль 2. Практичний блок												
Тема 1. Педагогічне значення рухливих ігор та їх характеристика. Основи методики проведення рухливих ігор з дітьми різних вікових груп. Організація проведення спортивного свята			42			42			10			70
Всього за 1 модуль	90	4	42			44	86	2	10			74
Модуль 2. Спортивні ігри з методикою викладання (Баскетбол)												
Змістовий модуль 1. Теоретичний блок												
Тема 1. Історія виникнення та розвитку гри в баскетбол, сучасний стан баскетболу в світі і на Україні. Класифікація тактики гри в баскетбол в нападі та захисті. Організація проведення змагань з баскетболу.		2				2		2				4
Змістовий модуль 2. Практичний блок												
Тема 2. Оволодіння технікою виконання основних ігрових прийомів та найпростіших тактичних взаємодій. Методика проведення уроку та навчання основних ігрових прийомів і взаємодій.			42			44			10			74
Всього за 2 модуль	90	2	42			46	90	2	10			78
Модуль 3. Спортивні ігри з методикою викладання (Волейбол)												
Змістовий модуль 1. Теоретичний блок												
Тема 1. Історія волейболу, етапи розвитку гри у волейбол. Основи техніки і тактики гри у волейбол і методика навчання.		2				2		2				4
Змістовий модуль 2. Практичний блок												
Тема 2. Оволодіння технікою виконання основних ігрових прийомів та найпростіших тактичних взаємодій. Методика			42			44			12			74

проведення уроку та навчання основних ігрових прийомів, взаємодій.												
Всього за 3 модуль	90	2	42			46	92	2	12			78
Модуль 4. Спортивні ігри з методикою викладання (Гандбол)												
Змістовий модуль 1. Теоретичний блок												
Тема 1. Техніка і тактика гри в гандбол. Методика навчання.		2				2		2				4
Змістовий модуль 2. Практичний блок												
Тема 2. Оволодіння технікою виконання основних ігрових прийомів та найпростіших тактичних взаємодій. Методика проведення уроку та навчання основних ігрових прийомів, взаємодій.			42			44			12			74
Всього за 4 модуль	90	2	42			46	92	2	12			78
Всього	360	10	166			184	360	8	44			308

5. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
Модуль 1			
1.	Класифікація рухливих ігор і забав. Значення рухливих ігор та забав. Педагогічне значення рухливих ігор та їх характеристика. Ознайомлення з правилами Т.Б. на заняттях.	6	
2.	Основи методики проведення рухливих ігор з дітьми різних вікових груп.	6	2
3.	Рухливі ігри для молодшого шкільного віку.	6	
4.	Рухливі ігри для середнього шкільного віку.	6	2
5.	Рухливі ігри у позакласних та позашкільних заняттях.	6	
6.	Рухливі ігри для старшого шкільного віку.	8	4
7.	Рухливі ігри з елементами спортивних ігор.	8	
8.	Організація проведення спортивного свята.	10	
Модуль 2			
1.	Баскетбол як навчальний предмет. Ознайомлення з правилами Т.Б. на заняттях, ознайомлення з технікою стійок та пересувань. Ввідний інструктаж з ТБ. Зміст ігри. Стійка й пересування гравця (нападника і захисника). Прийоми тримання м'яча. Вправи з м'ячем на місці. Повороти. Методика навчання. Навчальна гра.	2	2
2.	Передачі м'яча. Ознайомлення з видами передач та умовами їх застосування. Зупинка кроком та стрибком. Передачі м'яча сидячи, стоячи на місці, з вишагуванням. Передачі в русі. Методика навчання. Навчальна гра.	2	
3.	Ведення м'яча. Ознайомлення з видами ведення м'яча та умовами їх застосування. Ведення на місці і в русі кроком та повільним бігом. Ведення з обведенням. Передачі в русі. Методика навчання. Розвиток спритності (спеціальні складно координовані вправи, естафети). Навчальна гра.	2	2
4.	Кидок м'яча. Ознайомлення з технікою найбільш поширених способів кидків м'яча. Кидок у кошик однією, зверху, з місця, з відбиттям від щиту. Кидок від плеча Штрафний кидок. Методика навчання. Навчальна гра.	2	

5.	Системи захисту. Ознайомлення з існуючими системами захисту і умовами їх застосування. Повторення прийомів володіння м'ячем. Персональний захист. Зонний захист. Методика навчання. Навчальна гра. Контроль вмінь з техніки володіння м'ячем. Мета проведення: оцінити рівень засвоєння вмінь з техніки володіння м'ячем. Повторення прийомів володіння м'ячем. Швидкісні передачі в парах. Навчальна гра.	2	
6.	Кидок в русі. Ознайомлення та оволодіння технікою кидку м'яча в русі. Атака з подвійного кроку (вивчення по частинах) – з місця, в русі, з веденням, після передачі. Під кутом до щиту та по центру. Методика навчання. Навчальна гра.	2	
7.	Техніка оволодіння м'ячем. Ознайомлення та опанування техніки оволодіння м'ячем. Повторення прийомів володіння м'ячем. Вибивання. Виривання. Накривання. Перехоплення. Підбирання. Навчальна гра. Контроль вмінь з техніки володіння м'ячем. Мета проведення: оцінити рівень засвоєння вмінь з техніки володіння м'ячем. Повторення прийомів володіння м'ячем. Швидкісне ведення м'яча. Навчальна гра.	2	2
8.	Індивідуальні тактичні дії. Ознайомлення з індивідуальними тактичними діями гравця в нападі та захисті. Повторення прийомів володіння м'ячем. Відкривання. Опіка гравця з м'ячем та без м'яча. Захист проти двох. Навчальна гра.	2	
9.	Групові тактичні дії. Ознайомлення з груповими тактичними взаємодіями гравців в нападі та захисті. Повторення прийомів володіння м'ячем. “Заслон”. “Наведення”. “Трикутник”. „Прослизання”. Обмін підопічними. Страхування. Навчальна гра.	2	
10.	Командні тактичні взаємодії. Ознайомлення з командними тактичними взаємодіями гравців в нападі та захисті. Повторення прийомів володіння м'ячем. Позиційний напад. Напад швидким проривом. Персональний захист. Зонний захист. Пресинг. Навчальна гра. Контроль вмінь з техніки володіння м'ячем. Мета проведення: оцінити рівень засвоєння вмінь з техніки володіння м'ячем. Повторення прийомів володіння м'ячем. Човникове ведення м'яча. Навчальна гра	2	2
11.	Методика проведення занять та навчання основних ігрових прийомів. Повторення методики проведення занять з баскетболу та навчання основних прийомів гри у нападі та захисті. Методика навчання основних технічних прийомів та тактичних взаємодій. Методика проведення занять з баскетболу. Навчальна гра.	12	
Модуль 3			
1.	Волейбол як навчальний предмет. Ознайомлення з правилами Т.Б. на заняттях, ознайомлення з технікою стійок та пересувань. Ввідний інструктаж з ТБ. Зміст ігри. Стійка й пересування гравця (в нападі та захисті). Вихід під м'яч. Положення рук та кистей. Вправи з м'ячем на місці. Методика навчання. Навчальна гра.	2	2
2.	Передача м'яча двома руками зверху. Ознайомлення з технікою верхньої передачі двома руками. Лов та передача м'яча двома руками зверху, на місці, в парах. Методика навчання. Навчальна гра.	2	
3.	Передача двома руками знизу. Ознайомлення з технікою нижньої передачі двома руками. Низька стійка. Передача двома руками знизу, в парах. Методика навчання. Розвиток спритності (спеціальні складно координовані вправи, естафети). Навчальна гра.	2	2
4.	Передачі м'яча в різних умовах. Оволодіння технікою виконання різних видів передач в різних умовах. Верхня передача (багаторазові передачі в стіну або щит). Верхня передача (багаторазові передачі над собою).	2	2

	Верхня передача з поворотом на 90*, 180*. Верхня передача з поворотом на 180*, 360*. Нижня передача (багаторазові передачі над собою). В парах: Верхня передача на місці і в русі. Передача знизу на місці і після пересування вперед-назад, вправо-вліво. Верхня передача-прийом		
5.	Контроль вмінь з техніки володіння м'ячем. Оцінити рівень засвоєння вмінь з техніки володіння м'ячем. Повторення техніки передач м'яча. Передача двома руками зверху. Передача двома руками знизу. Навчальна гра.	2	
6.	Нижня пряма подача. Ознайомлення з технікою нижньої прямої подачі. Нижня пряма подача, в парах (стійка, підкидання, удар). Нижня пряма подача через низьку сітку (або з 7-8 метрів). Прийом знизу, в парах. Методика навчання. Навчальна гра.	2	2
7.	Нападаючий удар. Ознайомлення з технікою верхнього прямого нападаючого удару по ходу. Верхній прямий нападаючий удар (імітування, з підкидання на місці, у стрибку, з передачі партнера; розбіг, вистрибування, удар, з передачі партнера). Блокування. Методика навчання. Навчальна гра.	2	
8.	Верхня пряма подача. Ознайомлення з технікою виконання верхньої прямої подачі. Верхня пряма подача, в парах (стійка, підкидання, удар). Верхня пряма подача з 7-8м. Методика навчання. Навчальна гра.	2	2
9.	Контроль вмінь з техніки володіння м'ячем. Оцінити рівень засвоєння вмінь з техніки володіння м'ячем. Нижня пряма подача у вказану зону. Техніка верхнього прямого нападаючого удару. Навчальна гра.	2	
10.	Методика проведення занять та навчання основних ігрових прийомів. Повторення методики проведення занять з волейболу та навчання основних прийомів гри у нападі та захисті. Методика навчання основних технічних прийомів та тактичних взаємодій. Методика проведення занять з волейболу. Навчальна гра.	12	4
Модуль 4			
1.	Гандбол як навчальний предмет. Ознайомлення з правилами Т.Б. на заняттях, ознайомлення з технікою стійок та пересувань. Ввідний інструктаж з ТБ. Зміст ігри. Стійка й пересування гравця (в нападі та захисті). Методика навчання, ловлі та передачі м'яча, ведення м'яча однією рукою на місці та в русі.	2	2
2.	Методика навчання ловлі м'яча, що летить високо, низько, з відскоком. Ведення м'яча на місці та в русі із зміною напрямку переміщення. Навчальна гра.	2	
3.	Методика навчання передачі м'яча однією та двома руками, поштовхом. Передача м'яча пряма, навісна з відскоком, з розбігу, з місця. Навчальна гра.	2	2
4.	Методика навчання техніки кидка у ворота. Кидок однією рукою зверху, збоку, знизу. Навчальна гра.	2	
5.	Методика навчання кидка м'яча у ворота в опорному положенні з різних позицій. Кидок у ворота в стрибку. Навчальна гра.	2	
6.	Контрольне заняття з техніки виконання ловлі, передач та кидка м'яча у ворота. Навчальна гра.	2	2
7.	Методика навчання техніці гри воротаря. Навчальна гра.	2	
8.	Методика навчання індивідуальної тактики нападу. Навчальна гра.	2	
9.	Методика навчання груповим діям у нападі. Навчальна гра.	4	2
10.	Методика вивчення позиційних дій у нападі. Навчальна гра.	4	

11.	Методика навчання протидіям та оволодіння м'ячем. Навчальна гра.	4	2
12.	Методика навчання тактики захисту польового гравця. Навчальна гра.	4	
13.	Методика навчання командним діям у захисті. Навчальна гра.	4	
14.	Методика проведення занять та навчання основних ігрових прийомів. Повторення методики проведення занять з гандболу та навчання основних прийомів гри у нападі та захисті. Методика навчання основних технічних прийомів та тактичних взаємодій. Організація проведення змагань з гандболу. Навчальна гра.	12	4
Всього		166	44

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
1.	Основи теорії гри. Основні поняття гри та ігрової діяльності. Класифікація рухливих ігор і забав. Значення рухливих ігор та забав.	6	4
2.	Педагогічне значення рухливих ігор та їх характеристика. Основи методики проведення рухливих ігор з дітьми різних вікових груп. Організація проведення спортивного свята.	40	70
3.	Основи техніка та тактики гри у баскетбол. Правила гри. Жестикуляція суддів.	6	4
4.	Методика проведення уроку та навчання основних ігрових прийомів і взаємодій. Організація проведення змагань з баскетболу.	40	74
5.	Основи техніка та тактики гри у волейбол. Правила гри. Жестикуляція суддів.	6	4
6.	Методика проведення уроку та навчання основних ігрових прийомів і взаємодій. Організація проведення змагань з волейболу.	40	74
7.	Основи техніка та тактики гри у гандбол. Правила гри. Жестикуляція суддів.	6	4
8.	Методика проведення уроку та навчання основних ігрових прийомів і взаємодій. Організація проведення змагань з гандболу.	40	74
Всього		184	308

7. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті за обраними контрольними питаннями.

8. Методи навчання

Використовуються різноманітні форми навчальних занять: лекції, практичні заняття, семінари. Основна мета лекцій – зацікавити студентів, пояснити вузлові і проблемні питання, основні поняття, закономірності, тенденції. Лекції дають основні спрямування у вивченні дисципліни з врахуванням останніх досягнень науки. Вони є установкою для подальшої самостійної роботи студентів з літературою, довідниками. Самостійна робота – органічна частина навчального процесу. Вона допомагає глибоко засвоїти матеріал, закріпити знання, поглибити вміння та навички в пізнавальній діяльності, творчо мислити; виховує організованість і дисциплінованість, активність та ініціативу, настирливість у досягненні мети; сприяє виробленню власних прийомів і методів пізнання, вчить раціонально організовувати та контролювати робочий час.

Однією з форм самостійної роботи є підготовка до семінарів і практичних занять, завдання яких полягає в тому, щоб закріпити і поглибити знання, навчити творчо працювати з літературою, виробити вміння аналізувати процеси і події, розвивати здатність до самостійних суджень, висловлювати і відстоювати свої погляди, навчити готувати реферати, повідомлення з окремих питань, виступати з ними на заняттях.

Виконання домашнього завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті.

Реферат – це короткий виклад у письмовому вигляді або у формі доповіді змісту наукової праці, літератури по темі. Підготовка рефератів – засіб оволодіння методикою і навичками роботи з літературою, використання загальних теоретичних і методологічних положень в ході аналізу певних процесів, явищ, подій, уміння пов'язати матеріал і реальність, обґрунтувати свої висновки. Разом з тим реферат – одна з форм перевірки знань студентів.

Залік – заключний етап вивчення дисципліни в цілому. Підготовка до нього починається з першого дня занять і триває протягом усього семестру.

Рівень засвоєння програмного матеріалу студенти мають змогу визначити самостійно, давши відповіді на запитання теоретичної та практичної частини комплексної контрольної роботи з дисципліни. Удосконалення навчального процесу передбачає підвищення ролі самостійної роботи. З цією метою дещо скорочується обов'язкове аудиторне навантаження і вивільняється час для самостійної діяльності студентів.

Іспит є формою підсумкової оцінки якості освоєння студентом освітньої програми з дисципліни в цілому або розділу дисципліни. За результатами іспиту студенту виставляється оцінка «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Критерії оцінки знань студентів на іспиті

Оцінки "відмінно" заслуговує студент, що виявив всебічне, систематичне і глибоке знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу і знайомий із додатковою, рекомендованою програмою. Як правило, оцінка "відмінно" виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни в їх значенні для обраної професії; виявили творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу.

Оцінки "добре" заслуговує студент, який виявив повне знання навчально - програмного матеріалу, успішно виконує передбачені в програмі завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану в програмі. Як правило, оцінка "добре" виставляється студентам, що показали систематичний характер знань з дисципліни і здатним до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої навчальної роботи та професійної діяльності. Оцінки "задовільно" заслуговує студент, що виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою. Як правило, оцінка "задовільно" виставляється студентам, які допустили похибки у відповіді на іспиті і при виконанні екзаменаційних завдань, але володіють необхідними знаннями для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який продемонстрував прогали в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, що допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" ставиться студентам, які не можуть продовжити навчання або приступити до професійної діяльності по закінченню вузу без додаткових занять з відповідної дисципліни.

9. Методи контролю

Поточне і підсумкове тестування, контрольні роботи, контрольні нормативи, залікові комбінації, тестування фізичних якостей, опитування та перевірка ІНДЗ, екзаменаційні питання.

Поточна успішність. Цей вид обліку являє собою систематичну перевірку якості теоретичних знань і практичного засвоєння програмного матеріалу, виконання індивідуальних, групових та домашніх завдань.

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ (рухливі ігри)

✓ Основні поняття про гру.

- ✓ Історія українських ігор.
- ✓ Рухливі ігри у весняних святах.
- ✓ Рухливі ігри у літніх святах.
- ✓ Рухливі ігри в осінніх святах.
- ✓ Рухливі ігри в зимових святах.
- ✓ Місце рухливих ігор у системі фізичного виховання.
- ✓ Класифікація рухливих ігор.
- ✓ Основні педагогічні завдання.
- ✓ Характеристика рухливих ігор для учнів 1 -3 класів.
- ✓ Характеристика рухливих ігор для учнів 5-7 класів.
- ✓ Характеристика рухливих ігор для учнів 8-9 класів.
- ✓ Вибір гри.
- ✓ Підготування місця для гри.
- ✓ Підготування інвентарю.
- ✓ Вибір ведучого.
- ✓ Керівництво грою.
- ✓ Основні відмінності рухливих і спортивних ігор.
- ✓ Техніка безпеки рухливих ігор.
- ✓ Завдання фізичного виховання учнів шкільного віку.
- ✓ Анатомо-фізіологічні особливості учнів 1 -3 класів.
- ✓ Анатомо-фізіологічні особливості учнів 4-6 класів.
- ✓ Анатомо-фізіологічні особливості учнів 7-8 класів.
- ✓ Засоби фізичного виховання.
- ✓ Вікові особливості розвитку швидкості.
- ✓ Вікові особливості розвитку витривалості.
- ✓ Вікові особливості розвитку гнучкості.
- ✓ Вікові особливості розвитку сили.
- ✓ Навести приклади рухливих ігор для розвитку швидкості.
- ✓ Навести приклади рухливих ігор для розвитку вибухової сили.
- ✓ Педагогічне групування рухливих ігор для позаурочних форм проведення.
- ✓ Загальні вимоги до організації рухливих ігор.
- ✓ Роль керівника в проведенні гри.
- ✓ Складання положення про змагання “Веселі старти”.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ (баскетбол)

- ✓ Характеристика баскетболу, як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.
- ✓ Етапи розвитку гри баскетбол.
- ✓ Баскетбол – олімпійський вид спорту.
- ✓ Сучасний розвиток баскетболу в Європі, світі.
- ✓ Розвиток баскетболу на Україні (історія, проблеми, перспективи),
- ✓ Класифікація прийомів техніки гри в баскетбол.
- ✓ Техніка гри в захисті в баскетболі.
- ✓ Техніка гри в нападі в баскетболі.
- ✓ Аналіз основних прийомів техніки гри в баскетболі.
- ✓ Методика навчання основних прийомів техніки гри в нападі в баскетболі.
- ✓ Методика навчання основних прийомів техніки гри в захисті в баскетболі
- ✓ Індивідуальні тактичні дії в захисті та нападі в баскетболі.
- ✓ Групові тактичні дії в нападі в баскетболі.
- ✓ Групові тактичні дії в захисті в баскетболі.
- ✓ Командні тактичні дії в нападі в баскетболі.
- ✓ Стрімкий напад в баскетболі. Суть, тривалість.
- ✓ Позиційний напад в баскетболі.

- ✓ Зонний захист в баскетболі (2-1 -2,1-2-2, 2-3, 3-2).
- ✓ Персональний захист в баскетболі
- ✓ Засоби та методи, які застосовуються в тактиці в баскетболі.
- ✓ Правила гри в баскетбол.
- ✓ Еволюція правил гри в баскетболі
- ✓ Календар проведення змагань в баскетболі.
- ✓ Значення змагань в баскетболі. Види змагань в баскетболі.
- ✓ Організація проведення змагань в баскетболі. Положення про змагання в баскетболі.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ (волейбол)

- ✓ Історія виникнення та розвитку гри.
- ✓ Розміри спортивного майданчику та його зон.
- ✓ Вага і розміри м'яча та додаткового обладнання.
- ✓ Тривалість гри та перерв.
- ✓ Жестикуляція.
- ✓ Правила проведення замінів.
- ✓ Види покарань за порушення правил гри.
- ✓ План-конспект уроку з волейболу.
- ✓ Техніка нападу.
- ✓ Техніка захисту.
- ✓ Тактика нападу.
- ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання стійці та пересуванням гравця в захисті та нападі.
  - ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання одиночному блокуванню.
  - ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання передачі м'яча двома руками зверху.
    - ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання верхній прямій подачі.
    - ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання передачі двома руками знизу.
    - ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання прямому нападаючому удару зверху.
      - ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання нижній прямій подачі.
      - ✓ Аналіз техніки та методика початкового навчання падінням після прийому.
      - ✓ Тактика захисту.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ (гандбол)

- ✓ Характеристика гандболу, як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.
  - ✓ Етапи розвитку гри гандбол.
  - ✓ Гандбол – олімпійський вид спорту.
  - ✓ Сучасний розвиток гандболу в Європі, світі.
  - ✓ Розвиток гандболу на Україні (історія, проблеми, перспективи),
  - ✓ Класифікація способів техніки гри в гандбол.
  - ✓ Техніка захисту та нападу в гандболі.
  - ✓ Техніка гри воротаря в гандболі.
  - ✓ Аналіз основних способів техніки в гандболі.
  - ✓ Методика навчання основних способам техніки гри в гандболі.
  - ✓ Методика навчання основних способам техніки гри в з гандболі.
  - ✓ Методика навчання техніки гри воротаря в гандболі.
  - ✓ Індивідуальні тактичні дії в захисті та нападі в гандболі.
  - ✓ Групові тактичні дії в нападі в гандболі.
  - ✓ Групові тактичні дії в захисті в гандболі.
  - ✓ Командні тактичні дії в нападі в гандболі.
  - ✓ Стрімкий напад в гандболі. Суть, тривалість.
  - ✓ Позиційний напад в гандболі (3x3, 4x2).

- ✓ Зонний захист в гандболі (6:0, 5:1, 4:2, 3:3).
- ✓ Персональний захист в гандболі.
- ✓ Змішаний захист в гандболі (5+1, 4+2).
- ✓ Стандартні положення в гандболі.
- ✓ Методика навчання тактичним діям в гандболі.
- ✓ Правила гри в гандбол.
- ✓ Еволюція правил гри в гандболі.

Поточне тестування та самостійна робота										
Модуль 1. Спортивні ігри з методикою викладання (Рухливі ігри)										
Змістові модулі								Сам. та інд. робота		Сума
Теми змістових модулів										
ЗМ 1		ЗМ 2						ІНДЗ	П/Т	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	25	15	
6	6	8	8	8	8	8	8	60		

Поточне тестування та самостійна робота													
Модуль 2. Спортивні ігри з методикою викладання (Баскетбол)													
Змістові модулі								Сам. та інд. робота		Сума			
Теми змістових модулів													
ЗМ 1		ЗМ 2						ІНДЗ	П/Т	100			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		T11	20	10
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		20	70	

Поточне тестування та самостійна робота												
Модуль 3. Спортивні ігри з методикою викладання (Волейбол)												
Змістові модулі								Сам. та інд. робота		Сума		
Теми змістових модулів												
ЗМ 1		ЗМ 2						ІНДЗ	П/Т	100		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		25	10
5	5	5	5	5	5	5	5	5	20		65	

Поточне тестування та самостійна робота																
Модуль 4. Спортивні ігри з методикою викладання (Гандбол)																
Змістові модулі								Сам. та інд. робота		Сума						
Теми змістових модулів																
ЗМ 1		ЗМ 2						ІНДЗ	П/Т	100						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		T11	T12	T13	T14	25	15
3	3	3	4	4	4	4	5	5	5		5	5	5	5	60	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	не зараховано з можливістю
35-59	FX	незадовільно з можливістю	

		повторного складання	повторного складання
0-34	X	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Беляев А. В. Обучение технике игры в волейбол и ее совершенствование : метод пособие. М. : ЧЕЛОВЕК, Олимпия, 2007. 56 с.
2. Дрюэт Д., Мэйсон. П. Баскетбол : Пер. с англ. М. : ООО «Издательство АСТ» : ООО «Издательство Астрель», 2002. 48 с.
3. Дубенчук А. І. Баскетбол: навчальний посібник. Харків. : Ранок, 2010. 144 с.
4. Железняк Ю. Д., Івойлов А. В. Волейбол: підручник для інститутів фізичної культури М. : ФИС, 1991. С. 10-15.
5. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М., В. П. Савин и др. Спортивные игры : совершенствование спортивного мастерства : учебник для студ. высш. учеб. заведений. М. : Академия, 2008. 400 с.
6. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М., Савин В. П., Лексаков А. В. Спортивные игры : техника, тактика, методика обучения. Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. М. : Академия, 2008. 520 с.
7. Завацький В. І., Цьось А. В., Бичук. О. І., Пономаренко Л. І. Козацькі забави : навчальний посібник. Луцьк : Надстир'я, 1994. 112 с.
8. Козак Є. П., Козак Є. П., Прозар М. В. Методика вдосконалення техніко-тактичних дій волейболістів: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів, учителів фізичної культури та тренерів. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2008. 152 с.
9. Козіна Ж. Л., Поярков Ю. М., Церковна О. В., Воробйова В. О. Спортивні ігри : загальні основи теорії і методики спортивних ігор: навчальний посібник. Харків, 2010. 200 с.
10. Мітова О. О., Грюкова В. В. Баскетбол: історія розвитку, правила гри, методика навчання. Навчально-метод. посібник. Дніпро : «Інновація»; 2016. 194 с.
11. Наумчук В. І. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор: навчальний посібник. Тернопіль : Астон, 2010. 160 с.
12. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм. Навчально-метод. посібник. Тернопіль : Астон, 2017. 180 с.
13. Офіційні волейбольні правила 2013-2016 : схвалені тридцять третім конгресом ФІБА. К., 2012. 83с.
14. Офіційні Правила Баскетболу 2017. Центральне бюро FIBA, 2017. 96 с.
15. Поплавский Л. Ю. Баскетбол. К. : Олімпійська література, 2004. 442 с.
16. Поплавський Л. Ю. Баскетбол. Київ : Олімпійська література, 2004. 447 с.
17. Цапенко В. А., Зайцева В. М., Гусак О. Ю., Конох А. П. Гандбол в загальноосвітньому навчальному закладі : підручник для викладачів фізичної культури та студентів середньо-спеціальних і вищих навчальних закладів. Запоріжжя, 2003. 232 с.

Додаткова:

1. Беляева А. В., Савина М. В. Волейбол : учебник для ВУЗов «ТВТ Дивизион», 2009. 360 с.
2. Гомельский А. Я. Библия баскетбола : 1000 баскетбольных упражнений. М. : «Ексмо»; 2015. 256 с.
3. Портнова Ю. М. Баскетбол. Учебник для институтов физической культуры. Изд. 3-е перераб. М. : Физкультура и спорт, 1988. 288 с.
4. Рыцарев В. В., Волейбол : теория и практика. Спорт, 2016. 400с.
5. Хосе Мариа Бусета. Баскетбол для молодых игроков. Николаев : ФИБА; 2000. 360 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Всесвітня федерація баскетболу: <http://www.fiba.com/>
2. Федерація баскетболу України: <http://www.fbu.ua/>

3. Всесвітня федерація волейболу: <http://www.fivb.com>
4. Федерація волейболу України: <http://www.fvu.in.ua>
5. Федерація гандболу України: <https://handball.net.ua/>